

Népszava, 2008. febr. 14.

Az igazságtétel nagyasszonya

Ma helyezik örök nyugalomra Nagy Erzsébetet a Farkasréti temetőben

N. Sándor László, sandorl@nepszava.hu

Ma helyezik örök nyugalomra Nagy Erzsébetet a Farkasréti temetőben. Egy mai húszévesnek talán fogalma sincs, ki volt Ő. Az apa: a mártír miniszterelnök, erről talán sejt valamit a mai fiatal – érettségi tétel volt „töriből”. De a lánya?

1988. június 16-án, Nagy Imre és társai kivégzésének harmincadik évfordulóján Párizsban innapi megemlékezést tart a világ java értelmisége, politikai elitje. Emigráns magyarok, csehek, és tisztességes „szovjet” értelmiségiek – írók, tudósok, újságírók, politikusok, egykori GULAG-foglyok együtt emlékeznek és tüntetnek francia kommunistákkal és polgári politikusokkal. Nobel-díjas írókkal és tudósokkal a forradalom és szabadságharc törvénytelenül Romániába

hurcolt vezetőiért, akiknek meggyalázott címe még titkolt helyen hevert.

Az egyik fő rendező Fejtő Ferenc volt. Az emlékezők hosszú névsorának élén pedig Nagy Erzsébetnek, a miniszterelnök árvájának – szellemi örökösenek – neve állt. Budapesten ekkor már letartóztatottak néhány szolidarizáló bátor embert, az egykori forradalmárokkal, elítéltekkel együtt – köztük Orbán Viktort. Hamarosan kiszabadították őket a nemzetközi szolidaritás. Az erőszak szervezete már elgyengült.

Este hivatalos ünnepség Párizsban – az Emberi Jogok Magyar Ligája rendezi a Musée Social dugig töltött nagytermében. Nagy Imre lánya kapott elsőként szót. „Ő ad nekem jogot érzéseim elmondására... Nem szűnhet-

tek meg küzdeni emlékeze-
téért.” Második gondolata a
harcos mártírtársaké volt. A
többi eltemetetlen. A beszéd
végén az eljövendő szabad
Magyarországot élte. Amely
erőszak nélkül lesz szabad.

Ez az ünnepségsorozat ve-
zeti be a polgárjogi szolida-
ritási mozgalmat, amelynek
eredménye volt az ünnepe-
lyes gyászgyűlés, immár
Budapesten – egy év múlva...
A tömeg a megszállók ki-
vonulását követeli – amiről
egyébként már korábban
megszületett a hivatalos
egyezség.

1992: Nagy Erzsébet, aki
bűzödött a nyilvánosságtól,
immár a Történelmi Igazságté-
tel Bizottságának elnöke-
ként, a megtorlástól szenve-
dettek, a bebörtönzöttek és
kiszemizettek élére áll, akik
hangosan követelik a jogokat,
amelyektől három évtizeden át
megfosztották őket. A mérsé-
kelt Nagy Erzsébet, szemben
a harsánysággal, a bosszú-
vággyal, arra törekszik, hogy
– József Attilával szólva – har-
cainkat békévé oldja az emlé-
kezés. Történelmileg nézve
pillanatok alatt szembekerül
1990 békés forradalmának le-
számolási követelő ultráival.
Mégis, empátiusan próbálja

megérteni és megértetni a
sokat szenvedett, türelmetlen
forradalmárokat. Végül mégis
szembefordul a történelmi
igazságtétel „veszetteivel” és
megbékélést követel. Nem fe-
lejtést, hanem teljes igazságot.
Nagy Imre lánya és örököse
ezzel egyszer s mindenkorra
visszavonul a közéletből.

Am a nyilvánosság elé lép
meg egyszer 1994-ben sza-
bad választáson szocialista
vezetési kormány alakul.
S Nagy Imre lánya a rako-
szertűrt temetőben kezét fő-
rét forradalmár fegyveresek
örlék meg.

S ma csak az őrző szerepe
maradt meg. Szenvedélyesen s
néha sértőn szemére hányták
barátai és harcostársai állítólagos
feltékenységét. Bizonyára
volt igaza László Istvánnak is,
aki legszenvedélyesebben kö-
vetelte az emlékiratok kiadási
jogának teljes szabaddítását
– a teljes igazságot. De volt
igazsága az örökösenek is: új
felreértésektől tartott. Neki is
igaza lett. Sajnos...

Zarándokoljunk ma dél-
után: nem kell messze men-
ni, hogy ismerkedjünk az
erőszakmentes igazságtétel
nagyasszonyával. Legalább
holtában...

NÉPSZAVA

1444, BUDAPEST, NEMZETI ÚT 1-2
Főszerkesztő: HAJDÚ PÉTER
Főszerkesztő-helyettes: HAJDÚ PÉTER
Szerkesztő: HAJDÚ PÉTER
Működési hely: NEMZETI ÚT 1-2,
1444, BUDAPEST

Lapszerkesztők: HAJDÚ PÉTER, MUZSLAI KATALIN, TÓTH JENŐ ■ Belföldi rovattervező: SEBES-GYÖRGY, helyettese: HICRYATHÉVA, SIMON ZOLTÁN, szerkesztők: FIJESI PIROSKA, BALOGH GYULA, PORVILMOS ■ Fotórovat-vezető: WEBER LAJOS ■ Külföldi rovattervező: RÓKAY TAMÁS ■ Publikációs: SZÉCSÉNYI ANDRÁS, SZÉCSÉNYI ANDRÁS, SZÉCSÉNYI ANDRÁS ■ Kézirat-kezelők: BARSÓNY ÉVA, ELEKES ÉVA, HORVÁTH HILDIRÓ, KÉPCSŐ FERENC, SZABÓ IRÉNE, VIKREVS JENŐ ■ Magazin, szolgálatos: SZÉCSÉNYI PIROSKA ■ Ügyviteli tanácsadók: Károly az Editoriál Kft. ■ Ügyvezető igazgató: RAJOSKÉ BUJNYIK ÉVA ■ Technikai igazgató: TÓTH JENŐ ■ Tervező: FODOR ZSÓFIA ■ Hirdetési: VITKOVICS MARGIT ■ Szerkesztőség: 1087 Budapest, Konyves Kálmán krt. 76. ■ Postacím: 1430 Budapest, Pk. 4. Telefon: 477 9000, központi telefón: 477 9070 ■ Előfizetés: 477 9070 ■ Elektronikus levélkapcsolat (e-mail): info@nepszava.hu ■ Tervező: Prisztich Anna ■ LAPKERT Zrt. előfűrészen a Média Új Zrt. Megrendelés és reklámajánlatok: 06/80 106 900, fax: 06/46 900 000 ■ Kiadás megrendelés, reklámajánlatok: 06/80 200 502, 477 9000-110, 115, telefonszám: 477 9025 ■ Előfizetés: egy hónapra 7200 Ft, negyedévre 24000 Ft, fél évre 42000 Ft, évre 84000 Ft ■ Nyomtatás: Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajostyűrés Nyomdája ■ Felelős vezető: BURJÁN NÓRBERT igazgató ■ www.nknyomda.hu ■ ISSN: 0133 1101 (C5)